

megüresedett
állásra pályá-
ndazokat, kik
k, hogy az
az 1900. évi
képesítésüket
kérvényüket
ig hozzáan

következő

960 korona.

200

64

224 korona.

19.

onits,

olgabíró.

867-11

ny.

óság, mint
hogy a kir.
kily Urošné
ajtást szen-
illér s jár.
különbö-
nak 27 ftt
kező ingat-

vben A. I.

7/b, 7464 b

szántóból

elő jutalé-

n;

vben A. I.

45/b. hasz.

ból végre-

járulékra

lekjegyző-

3958/b.

szántóból

jutalékra

lekjegyző-

7/b. hrsz.

ra az 1881.

rehabilitác-

ára is 79

december

r Melence

k bocsáj-

el fognak

z ingatlan

vagy az

árfolyam-

ember hó

miniszteri

képesnek

ött kezé-

gnál elő-

kiállított

egyenlő

erés jog-

ap alatt.

45 nap

ámitandó

ecsei kir.

szabály-

zetni s a

t viselni

etbe fog

on'jai a

ásbírósg

gházánál

óság mint

ember hó

sz,

bíró.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1904.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXXIII. évfolyam. 275 szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 24 kor.
Félévre ----- 12
Negyedévre ----- 8
Egy hónapra ----- 2
- Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Csütörtök, december 1.

Meghívó.

A torontálmegyei szabadelvű pártnak azon tagjait, kik a vármegyei törvényhatósági bizottságnak is tagjai, f. évi december hó 12-én délelőtt 9 órakor a Rózsa-szálló udvari helyiségében megtartandó **pártértekezletre** ezennel meghívom.

Nagybecskereken, 1904. évi november hó 30-án.

Dr. Kis János,
ügyvezető alelnök.

Az erős kéz dolgozik.

Nagybecskerek, december 1.

Miközben az ország legkomolyabb elemei lelkesen tüntetnek a kormány becsületes törekvései mellett, az ellenzék pedig jobb ügyhöz méltó buzgalommal igyekszik a békés munkának újjáállítani, Tisza István gróf híres erős keze egy nagy veszély ellen védte meg az országot. Vitális érdekünkért szállt sikra abban a tanácskozásban, amely legutóbb folyt Bécsben a német-magyar-osztrák kereskedelmi szerződés dolgában és alapos csalódást szerzett azoknak, akik azt hitték, hogy a belső bajokkal is küzdő kormány gyenge lesz a kívülről fenyegető veszély elhárításában.

Nem kell itt külön fejtegetnünk azt, hogy a Németországgal való kereskedelmi összeköttetésünk milyen nagy jelentőségű és főleg az is magyarázni, hogy a most kötendő szerződés előnyös vagy hátrányos volta milyen mélyreható a mi gazdasági életünkben. Viszont Németországot is rendkívüli érdekek vezérik az új szerződés megkötésében, bár kétségtelen, hogy intenzívebb gazdasági berendezkedésénél fogva könnyebben veszi fel a harcot minden veszély ellen. Mégis egyik legkíváltságos államférfiát küldte ki a német birodalom abba a tanácskozásba, amely a Magyarországgal és Ausztriával kötendő új szerződés feltételeit van hivatva megállapítani. Posadowski gróf államtitkár tényleg oly erősnek mutatkozott a német birodalmi érdekek megvédésében, hogy a mi kormányunk részéről is teljes erélyre és megingathatatlan elhatározásra volt szükség, nehogy az új szerződés rést hagyjon a mi gazdaságunk védelmére emelt sáncokban.

Rövid távirati jelentések már tegnap hírül hozták, hogy az eddigi megbeszélések nem vezettek megegyezésre, mert a magyar kormány szilárdul ragaszkodott ahhoz az álláspontjához, hogy csakis jogos érdekeink teljes kielégítésével kötünk szerződést.

Álljunk meg egy pillanatra ennél a momentumnál és merítsünk tanulságot abból, ami itt szemünk elé tárul. Nézzünk szét az országban, mérlegeljünk az érveket, az igazságot, amiket a hazában küzdő két fél a serpenyőbe vet és állapítsuk meg a becsületes, higgadt ember szemével, hol

van az érvek tisztasága, az igazság tulsulya és ne becsüljük rövidlátóan többre a szivárványszínekben pompázó, üres rövidéltű szappanbuborékot, az örök igazságok tömör szinaranyánál.

Az egyik oldalon egy kormány és egy párt áll, amely erejét a nemzet bizalmából merítve, ki akarja szabadítani a kezét a béklyókból, amiket a magát elnyomottnak hirdető kisebbség vert reá. És nem azért akarja az a többség dolgot kezéről az obstrukció csörgő láncait levenni, hogy ezzel bárki ellen törjön, csak azért, hogy dolgozni tudjon, hogy elvégezze azt a munkát, amelyet ráért a nemzet bizalma és saját honfiai kötelesség-érzete. De az ellenzék, amely fölszisszen egy ferde tekintetre is, semmibe vette a többség kéré, intő szavát és ekkor történt az, hogy az erős kéz, fájdalmat okozva önmagának is, egyetlen rántásra eltépte a béklyót és félelmetes erejével szembeszállt a maga gyöngye elnyomóival.

Akinek nincs igaza, az gorombáskodik, aki fél, az kiabál. Ilyen az az ellenzék, amely visszaél az elődök jóhiszeműségéből kezeikbe adott fegyverrel; fél hogy kiesvén kezéből a fegyver, most lako'ni fog a mult büneiért. Pedig a többséget nem vezérli boszúvágy és erejével nem akarja megtörni a kisebbséget, nem is akarja védelem nélkül hagyni az ellenfeleit, csak a technikai obstrukció eddigi kétélű fegyvere helyet akar olyat adni neki, amelylyel védheti magát, vissza is vághat, de örült hadonázásában nem sértheti meg azt, ami legszentebb: a haza igaz érdekét.

Tisza István gróf Bécsben méltó, nagy dolgot cselekedett. Megmutatta, hogy igaz az erős kezéről szóló legenda, de megmutatta azt is, hogy ezt az erős kezét csak azért akarja a tehetetlenségéből ki szabadítani, hogy az ország érdekében fogjon abba fegyvert. Idehaza még zug az ellenzék csatakiáltása s ő máris új csatát keres. Még fel-felsajog kezén az a seb, a melyet a béklyók szétfőrésakor ejtett önmagán, de azért nem remeg az a kéz s mint a vas, ugy örzi biztosan az ország érdekét, amelynek védelméért sikra szállt.

Álljon elő az az ember, akit ez a látvány meg nem győz arról, hogy kár lett volna béklyóban hagyni azt az erős kezét, aki ne érezné át bensőleg, hogy e sokat szenvedett hazának szüksége van egy ilyen erős kézre, amely ha nem lett volna, Bécsben már elvesztettünk volna egy csatát és busan viselhetné az ország a sebeket, amiket az id'gen önzés ejt legfőbb éle'szervén, a gazdaságán. Az erősebb munkás pedig nem kérkedik ezzel. Ő csak dolgozik. Nem keresi a népszerűséget, nem gyönyörködik a hangzatos szólásokban, hanem neki áll a munkának s igyekszik megtámasztani az alkotmány dűledező falait, a melyeket a bagolyfészek megomlasztottak s erős kezével munkálkodik az ország gazdasági bástyájának erősítésén.

A város virilistái.

Nagybecskerek, december 1.

A dr. Pollák Viktor elnöke alatt küldött bizottság tudvaleg a legutóbb terjesztette a közgyűlés elé a város virilistáinak névjegyzékét. Most itt közöljük a jegyzéket, a mely szerint a legutóbb adót fizetők a következők:

A magy. kir. kincstár évi 20.175 korona 50 fillér adóval, özv. Popovics Sándorné 4280-22, *Volfinger Viktor 3498-44, Hiller József és fiai cég 3382-31, Dungserszky Lázár 2986-20, T. H. E. V. 2851-26, *dr. Holländer László 2845-74, *dr. Kis János 2669-74, Daun Gyula cég 2648-36, Gör. kel. szerb hitközség 2638-21, Torontálmegye nyugdíjalapja 2623-40, *Haidegger Ödön 2584-14, Kur'länder Imre 2454-69, oppovai negyedközség 2302-16, Stagelschmidt János 1996-12, *Szabó Kálmán 1981-44, *Kovács Sándor 1877-76, grad-niceai negyedközség 1861-69, özv. Lucsics Miklósné 1739-94, Stoics Péter 1718-68, *dr. Brájer Lajos 1627-22, Napholtz Ázoston 1592-91, Nagybecskereki takarékpénztár 1470-28, *Szalay József 1466-68, *Kokits János 1464-72, *id. Mateics Milán 1436-44, *Grün Simon és fia cég 1432-32, Kreselics Márk 1421-55, *dr. Stassik Ferenc 1414-06 Temmer testvérek cég 1410-07, *Bauer Henrik 1332-40, Muzslya-telep közlegelője 1306-78, *dr. Vész Lajos 1284-78, Steinitzer Géza 1250-53, *Weisz Izidor 1247-26, Lucsics Miklós 1233-76, Hutter János 1208-88, *dr. Sándor Mihály 1204-66, *Poroszky Béla 1194-22, *Kéler Akos 1184-44, Mihajlovics Milán 1159-97, Linyacski Pálné 1154-53, *Hedfy Döme 1150-80, Franz J. L. 1135-89, Pap Simai Anna 1107-86, Steyer István 1047-63, Zsembery Pál 1034-27, Kruenenacker József 1012-04, *dr. Pánits Mladen 1011-02, Eibenschütz Gerő 1006-03, Gyukics János 1002-91, özv. Bauer Pálné 992-21, Német negyedközség 985-27, kk. Szávics Mita 965-64, Billitz János 911-36, *dr. Gyorgyevics Milos 910-12, Kertész Márk 901-63, özv. Kollarics Mihályné 897-94, *Nikiforovics Szima 891-50, *Menczer Lipót 881-28, *Sztraity György 881-04, Freund Samu és fiai cég 879-38, Popovics Arsen 878-30, Mayer Rezső 874-90, Vorigics Péra 855-72, Dimitrievics György 852-23, Hirtenstein Márk 850-78, *Mihálovics Ödön 847-04, özv. Szávics Jánosné 843-56, Temmer Salamon 833-90, Prandell Rezső 830-44, Annau János 818-39, Szávics Iván 807-42, Eisler Mihály 797-32, Konkoly Sándor 789-20, *dr. Pollák Viktor 788-30, *Sztakics Zárkó 783-52, *dr. Várady Imre 777-82, Fein Fülöp 777-11, Klein Bernát 767-40, Löwy Ignác 766-91, Nagybecskereki takarékpénztár 755-64, Schmidt Péter 753-75, Hajduska Jenő 750-48, *dr. Stern Lázár 749-92, Gyárfás és társa cég 749-45, özv. Fuka Száváné 724-06, Annau József 723-38, Bakalov Mita 720-62, Röhrich Péter 718-72, Mateics Gyula 717-94, *dr. Petrovics Szvetozár 717-60, Mesznik Lipót 717-28, Engel Samu 712-83, *Milityev Pál 710-30, Raskovics Mladen 702-81, Gyárfás Ödön 695-80, Tunner Alajos 685-73, Oldal Antal 679-26, Schmidt Jakab 677-90, Liptay István 677-37, ifj. Stojkovics György 664-35, *dr. Mangold Samu 661-20, Bence Antal és fia cég 648-22, Deutsch Jakab és társai cég 648-—, Grünbaum Vilmos cég 639-79, Réber Ferenc 633-48, Magyarov Szvetozár 631-27, *dr. Nagy Dezső 622-88, Boleszny Antal 615-08, özv. Guttmann Jakabné cég 610-74, özv. Szávics Döméné 603-04, *Kellner József 594-—, Mateics Olga 592-39, *dr. Haidegger Lajos 591-44, Weiterschan Jakab 587-27, Wehner József 578-50, ifj. Bauer Pál 576-20, Szücs István 572-26, ág. ev. egyház 570-92, Bohn Péter 566-34, *dr. Kardos Samu 562-96, Eckstein F. cég 559-98, Weiterschan Mihály 549-68 és özv. Ellmer Józsefné 548 korona és 48 fillér adót fizetnek.

A *-gal jelöltek adója kétszeresen számítatik.

ÁLLANDÓ

nagy választék női felöltők, raglan, havelok, kabátok és gallérokban

a legújabb divat szerint.

Saját műhelyben készült

férfi és gyermek öltönyök és felöltők, rövid bundás kabátok, városi és utazó bundák, szőrme gallérok, stolák, boa, muff és minden szücsmunkák.

Telefon 141.

Telefon 141.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

Szabó- és szücsműhely a háznál.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádifürdő egész nap nyitva marad.

— **Segédtanfelügyelők áthelyezése.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Czeglédy István torontálmezei kir. segédtanfelügyelői jelenlegi minőségében Szepesvármegyébe, Schaller Flóris nyitravármegyei kir. segédtanfelügyelőt pedig Torontálvármegyébe áthelyezte.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Torontálvármegyében a tóbai anyakönyvi kerületbe Gyurkovics Jenő helyettes segédjegyzőt, a zichyfalvaiban pedig Schell János népkolai tanítót anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Torontáli mozgalmak az obstrukció ellen.** A torontálmezei nagybecskereki, zombolyai, nagykikindai, zichyfalvai, törökkanizsai, nagyszentmiklósi, párdányi, dolovai, pancsovai, ozorai szabadalvüparti bizalmi nyilatkozatokhoz ma újabbán kettőről vettünk hírt.

Folyó évi november hó 29-én d. e. 10 órakor az ozorai választó kerülethez tartozó Oppova, Baránda, Csenta és Szeferin község képviselőválasztó tagjai, dacára a zord időjárásnak, Oppován szabadalvü partterkezetet tartottak. Az értekezletet Szeferin György oppovai községi jegyző lendületes szavak kíséretében nyitotta meg s a tömegesen megjelent választókat szívélyesen üdvözölvén, az értekezlet elnökekül a maga részéről Dr. dr. dr. Kálmán Szeferini tanítót ajánlja megválasztani. A jelen voltak zugó éljenzese közepett foglalta el elnöki székét Dr. dr. dr. Kálmán Szeferini nem akaró éljenzések közepette nagy tapintatossággal és hazafias szeltemben ismertette az összejövetel célját és intencióját. Az értekezlet helyiségeit szolgált nagyterem a zsufolásig telt meg, olyannyira, hogy a több mint 200 embert magába foglaló helyiség kicsinynek bizonyult. Az értekezlet folyamán gróf Tisza István miniszterelnökhöz lelkesült szavakban üdvözlő táviratot menesztettek, a melyben az értekezlet feltétlen bizalmának s tántoríthatlan ragaszkodásának adott őszinte és önzetlen kifejezést, hangsúlyozván az obstrukció ellenekkel szemben tanúsított korrekt magatartását s államférfiai méltóságainak megrendíthetetlen szilárdságát.

Ezenkívül üdvözlő táviratot intézett a miniszterelnökhöz a lovrini választókerület szabadalvüpartja nevében Lipthay Frigyes báró.

— **A megyés püspök pásztorlevelei.** Desseffy Sándor v. b. t. tanácsos, megyés püspöknek tegnap két pásztorlevele jelent meg. Az egyikben több pápai dekretumot és miniszteri rendeletet közöl. Így a többek közt a kultuszminiszter rendeletét, mely szerint az istentiszteletek és körmenetek alatt a vendéglők és korcsmák zárva tartandók. Egyben tudatja hogy Bieliczky nyug. csanádgyházmegyei plébános Budapesten meghalt. A másik körlevél a pápa két rendeletét tartalmazza, mely szerint december 8-án, vagyis Mária szepítőlen fogantatásának ünnepén mindazok, kik a templomot látogatják, teljes bűnbocsánatot nyernek és a pápa felhatalmazza az összes megyés püspököket, hogy az ő nevében apostoli áldást osszanak. A megyés püspök távollétében e napon a temesvári székesegyházban Németh József felsz. püspök osztja a pápa áldását.

— **Esküvő.** Putz Jakab, cs. és kir. főhadnagy december hó 27-én, délután fél 3 órakor vezeti oltárhoz a nagybecskereki plébánia templomban Kókits Márta kisasszonyt, Kókits János nagybecskereki ügyvéd bájos és szeretetreméltó leányát.

Dömény (Hetényi) Elemér, a szegedi színház derék fiatal művésztársa, akit itt Nagybecskereken is előnyösen ismernek, ma esküdtől örök hűséget Szegeden Ferenczy Irma kisasszonynak, néhai Ferenczy János iskolaigazgató leányának.

— **Templomszentelés Valkányon.** Mint Valkányról írják lapunknak, ott november 20-án szentelték föl ünnepiesen az új róm. kath. templomot, a melyre már 1891. óta ugyszólván fil-

lénként gyűjtötték össze az építési költséget. A szép ünnepen nagy közönség vett részt s a község lakossága vallás és nemzetiségi különbség nélkül szeretetteljes egyetértéssel ünnepelt. A templom felszentelését Pacha nagyszentmiklósi apátplébános végezte, akit Ó-Bessenyo és Valkány közötti országuton román ifjúságból álló bandérium fogadott. Az ünnepet este táncmulatság fejezte be, a melynek jövedelmét szintén a templom javára fordítják.

— **Izraelita isteni tisztelet.** A helybeli izraelit templomban a szokásos péntek esti isteni tisztelet ezentúl további intézkedésig 4 órakor kezdődik. A holnap esti isteni tisztelettel egyidejűleg kezdődik izr. polgártársaink Chanuka ünnepe, melyet a hős makabeusok emlékére kegyelettel megtartanak.

— **A szerbkereszturi „panszlavizmus“.** Az egész sajtót bejárta már az a hír, hogy a torontálmezei Szerbkereszturon nagyban virágzik a panszlavizmus s az ottani községi bíróság forintért rávette Kasza Mihály kereszturi lakost, hogy családostul áttérjen a gör. kel. vallásra és nevét Szeferovra változtassa. A dologban vizsgálai indult meg s ennek során kiűnt, hogy az egész história — tréfa. A vizsgálatról, mely az ügyet megvilágítja, a következőket jelentik:

A törökkanizsai járás helyettes főszolgabírája, Beeskey Vince vizsgálatot tartott ebben az ügyben. A faluban lakó magyar családok fejeit a község házához hivatta. Mintegy negyven magyar ember tett arról vallomást, hogy Szeferov Bogdán községi bíróság sohasem tett velük kísérletet, hogy nemzetiségi eszmék, törekvések szolgálatába hajtsa. Mindig respektálta magyarságukat, nyelvüket, szokásukat. A főszolgabíró-helyettes megkérdezte a község jegyzőjét, Toponarszky Uroset, aki a több nyelvű község ügyeit a legnagyobb tapintattal, hivatalos pontossággal és lelkiismerettel vezeti, Szeferov Bogdán hivatalos, politikai és társadalmi működése felől. Toponarszky Uros nyilatkozata szerint a bíróság sem hivatalos, sem társadalmi téren nem követett el olyasmit, ami az ő magyar érzelmeit kétes színben tüntetné fel. Példás odaadással szolgálja a községet. A vizsgálat során kiűnt, hogy az egész áttérítési eset nem egyéb vadász-tréfánál. Kasza Mihály, aki elég jómódú ember, együtt vadászgatott a bíróval. Borozgatás közben akkor esett szó arról, hogy Kaszából lenne-e Szeferov? A tréfalgatás Kasza Mihálynál tovább folyt. A jókedvű Kasza Mihály komolyan vette a tréfát és másnap beállított a jegyzőhöz, hogy hogyan lehetne ő belőle Szeferov? Itt kinevették a kedélyeskedő Kasza Mihályt és fevilágosították arról, hogy ha még komolyan venné is ezt a bolondságot, nem lehetne megtenni. Kasza Mihály maga is belátta és elhallgatott vele. Ezt a tréfát fúják fel a falusiak és így lett Szeferov Bogdánból tudtán és akarátán kívül panszlav agitátor s így virágzott ki Szerbkereszturon a panszlavizmus virága, amely azonban, amint látnivaló, hamar el is fonyadt.

— **A dohánybevételek Torontálban.** A m. kir. pénzügyminiszter rendelete szerint a folyó évben termelt dohány beváltása a következőleg történik: A nagybecskereki dohánybevéltő hivatalnál január 2-től január 20-ig, a csökei hivatalnál január 2-től 17-ig, a zombolyai hivatalnál január 2-től 23-ikáig.

— **Bátor életmentő.** Izgalmas s könnyen végzetessé válható jelenet játszódott le tegnap délután az épülőfélben levő nagyhid közelében. Egy ismeretlen ember ugyanis az arra haladó hajók egyikéről a csónakba akart ugrani, hogy a partra evezzen, azonban szerencsétlenségére egyensúlyt veszítve a Bégába zuhant. A hideg víztől göcsöt kapott s már fuldokolni kezdett, midőn Pollák Adolf nagybecskereki kereskedő a parttól észrevette a szerencsétlen ember kinos vergődését s hirtelen elhatározással utána vetette magát s megmentette a habokkal küzködőt a biztos haláltól. A bátor embert, ki saját életének kockázatásával mentette meg embertársát, az időközben összegyűlt tömeg lelkes ovációkban részesítette.

— **Kirabolt községi pénztár.** A krassó-szörényi megyei Batyest község pénztárát a folyó hó 27-éről—28-ra virradó éjjelen ismeretlen tettesek feltörték és abból 2000 korona készpénzt és 5000 korona értékű értékpapirokat elloptak. A vakmerő betörőket nyomozzák.

— **Gazdátlan kutya.** Theisz Ferenc nagybecskereki kádármester tegnap a rendőrségen járt, a hol bejelentette, hogy már napokkal ezelőtt

egy kis nyirott szőrű pincsikutya vetődött a lakására. A jogos tulajdonos a kutyaát a Temesvári utcában levő 1487. számú házban bármikor átveheti.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

A miniszterelnök Győrött.

Budapest, december 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök ma délelőtt érkezett Győrbe, az ottani szabadalvüpart nagygyűlésére. A miniszterelnököt a város polgársága lelkes ovációval fogadta, bár a szövetkezett ellenzék összetoborzott egy csöcselék tömeget, amely tüntetni próbált a kormányelnök ellen, sőt egy fölbérelt csavargó formájú ember a miniszterelnök kocsi-jára ugorva inzultálni is akaria. Ebben azonban a rendőrség megakadályozta, egyben a rakoncátlankodó tömeg ellen kivezényelték a katonaságot, a mely hamar rendet csinált. A miniszterelnök a pályaudvarról egyenesen a pártgyűlésre ment, a hol óriási lelkesedéssel üdvözölték s a teremben virágot szórtak reája. A miniszterelnök megérkezéseivel a gyűlést rögtön megnyitották, a mire Tisza István gróf miniszterelnök a következő beszédet mondotta:

Tisztelt uraim! (Halljuk! halljuk!) Nem tudom, sokan vannak-e önök között, akik velem együtt mondhatják el azt, hogy gyermekéveimnek első emléke abba a középkori szakba nyulik vissza, amidőn a magyar nemzet eszének minden gondolata, szívének minden dobbanása a magyar alkotmány, a magyar nemzet jogainak visszaszerzése körül forgott, a mikor a magyar anyák nem mesebeli tudófiakról beszéltek gyermeküknek, de azokat a keserves nagy tanulmányait a történelemnek oltották a gyermekük lélekbe, a melyek a magyar szabadság, a magyar alkotmány mellett férfias kitartás erélyét voltak hivatva feléleszteni. (Élénk tetszés és taps.) Ennek az örömdetes fejlődésnek vége felé látjuk először a parlamentarizmus elfajulásának tüneteit felmerülni. Látjuk azt, hogy a parlamentben az igazi magas színvonalu nagy elvi harcok mind szűkebb térré szorulnak, hogy a parlamenti tevékenységben a kormánypárt és ellenzék igazán kiváló vezető férfiaknak elvi harcai számára mind kevesebb tér nyílik. (Ugy van, ugy van!) Lassankint kifejlődik egy olyan szituáció, amely megakasztja a parlamentet és ezáltal a nemzetet, mert a közigazdasági, közművelődési és egyéb téren való hasznos munkától nyomorúságos incidensek, korcsmába való botrányos jelenetek (viharos tetszés) elterelik a parlament idejét és a nemzet figyelmét. Az előtérbe lépő alárendelt egyéniségeknek (ugy van, ugy van!) kicsinyes, silány epizódokból élő tevékenysége, olyan, amely lerántja először a parlament színvonalát s kiöli azt a szeretetet, azt a ragaszkodást, amellyel kell, hogy a magyar nemzet viseltesse alkotmányos intézményeit iránt és kompromittálja a magyar nemzetet. (Ugy van, ugy van, felkiáltások; Szégyen és gyalázat!)

Tisztelt uraim! Nem akarok arra a keserves feladatra vállalkozni, hogy a sülyedésnek és züllesnek ezen a siralmas folyamatán végigvezessem önöket, de talán mint befejezést, mint alját ennek a lejtőnek állíthatom önök elé a tavalyi nyári eseményeket. (Halljuk, halljuk!) Azt a szerencsétlen szituációt, a mikor egy maig is teljesen felderítetlen incidens folytán, de a melytől a magyar politikának minden férfia abszolúte távol állott, felmerült az az ugynevezett vesztegetési ügy. Kiküldött az a parlamenti bizottság s annak tárgyalásainál láthattuk azt, hogy a mi salak csak megterem egy nagyvárosnak félreeső zugában, azt mind összehordják, az mint találkozik ott, (Igaz, ugy van!) hogy azután olyanok, a kik az ilyenfajta mesterkedésnek és a rabulisztikának nagymesterei, az olyanok kéjelegve szórják ezt a sarat a tisztességes emberekre. (Zajos helyeslés. Felkiáltások: Szégyen és gyalázat!) Uram, én akkor nem vettem részt momentán az aktív politikában. Én kétszáz és nem tudom hány kilométernyi távoból szemléltetem ezeket az eseményeket, de a rothadás szaga fűtött meg ebben a távolban is és mondhatom önöknek, hogy akik ilyen jelenetek mellett, kik azt látva, hogy a magyar nemzet közléte ebben összpontosul, hogy a magyar

Schmidthauer-féle

Igmándi

keserűviz, reggelenként fél pohárral használva,

meglepően gyors és nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a **Karlsbadi** és **Marienbadi** ivó kurát, **gyomor** és **bélbajokban**, ugyszintén **elkövéredés**, **szívelhajasodás** és azzal járó **fulladásnál**, **sárgaság**, **máj** és **lépdaganatnál**, **cukorbetegség**, **csusz** és **köszvény**nél, stb. — Az „Igmándi“ hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik és saját érdekében cselekszik, ki helyette **mást nem fogad el.** — Utasítás mellékelve. — Kapható **Nagybecskereken Prandell R. ur üzletében.** — Főszékhely és forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerészül Komáromban. — Egész üveg 50 f., félüveg 30 f. — Az egyedüli természetes keserűviz, amely kis üvegben is kapható.

nemzet figyelmét egy komoly és kritikus pillanatban ilyen embereknek ilyen viselkedése köti le, az olyan embernek ezután nem irigylem a nemzeti büszkeségét, nem irigylem a magyar érzését, ha abban fel nem lázadt minden. (Viharos tetszés és helyeslés) Ha az nem érezte azt, hogy itt „megállj”-t kell kiáltani, hogy itt azoknak az elemeknek, kikben tisztességérzés és komoly kötelességérzettel párosult hazafiság van, azoknak az elemeknek kezét kell fogni és kimélet nélkül, saját maguk és a más kimélete nélkül a nemzet megmentésére kell sietni. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Tisztelt uraim! Igaz, nem lokális magyar jelenség a parlamentarizmusnak ez a sülyedése. Felmerült mindenütt a világon és szállóigévé vált széles körökben, hogy a parlamentarizmus lejárt a magától. Hát tisztelt uraim, ez először is nem áll. Az idegen népek tapasztalatai után nyugodtan konstatálhatjuk, hogy ezt a krízist a parlamentarizmusnak, ezt a válságot le tudta küzdeni, meg tudta emésztetni s abból egy új, megtisztult életre fel tudta a parlamentarizmust kelteni minden olyan nemzet, amely valóban meg van érve a szabadságra, a mely választani tud a lényeg, a látszat és a forma között és a mely semminek e kerek világon fel nem áldozza a lényegét. (Zajos helyeslés és taps.) És ha erre azt mondják nekem, hogy ne utaljak azokra a külföldi példákra, ahol szintén már elavult, belső értékküket veszített formák megsértésével és eltörlésével mentették meg a lényegét és olyan hárszabályokat hoztak be, amelyek sokkal, de sokkal szigorubbak, mint a miyenekre itt gondolunk, sőt ne mondják nekem azt sem, hogy ne hivatkozzak ezekre a példákra, mert hiszen nekünk speciális viszonyaink vannak.

Igaz, tisztelt uraim, elismertem és azt hiszem, hogy egész magatartásommal honoráltam is azt a tényt, hogy nekünk speciális viszonyaink vannak, de szerintem két irányban kell levonni a következtetést. Először abban az irányban, hogy az a reform, melyet keresztül akarunk vinni, ne legyen olyan messze és ne legyen olyan radikális, mint a hogy ezt más egyszerű viszonyok között élő emberek megtehetik. A Dániel-féle indítvány hatálya alatt csakis az ország legsürgősebb néhány folyó ügye, a jövő évi költségvetés, a változatlan ujoncjutalék s maga az új, klotürt nem tartalmazó hárszabály hozható létre. (Élénk helyeslés.) De másodszor már most le kell vonnunk a konzekvenciát a másik irányban is, mert ha áll az, hogy nekünk komplikált viszonyaink vannak, ha áll az, hogy mi állandó kapcsolatban állunk idegen nemzetekkel, ha áll az, hogy ebből surlódások és veszedelmek származhatnak valamikor jövőben a nemzetre nézve, akkor azután áll az is, hogy ezen surlódások között ezen veszedelmekkel szemben a nemzet ereje más békés és törvényes exponenssel nem bír, mint a parlamenttel, hogy akkor, ha fontos érdeke a liberálisizmusnak és haladásnak a parlamentarizmus mindenütt a világon, minálunk egyenesen a nemzeti lét és nemlé kérdése. Ilyen kritikus és nehéz idő beálltakor egy harcoképes, akcióképes és olyan parlamentnek kell állni ott, amely biztosítja magának a nemzet tiszteletét és ragaszkodását és a mely a maga akciójával magával ragadhatja az embert.

Tisztelt uraim! Sajnálom és sajnáltam, de a helyzet, a melybe akaratomon kívül állítottam, tudniillik a hárszabályoknak bármilyen módosításának gondolatát a limine utasította el magától az ellenzék, hogy magával azzal az indítvánnyal szemben, a mely a bizottság kiküldésére vonatkozott, már az obstrukciónak alkotmányellenes extrém fegyveréhez nyult és most itt sub rosa jegyzem meg és ezt figyelmébe ajánlom éppen azon tisztelt barátaimnak, kik most azt állítják, hogy a mi kezdeményezésünk eredményre nem vezethet, mert az ellenzék ezen hárszabályt érvényesnek elfogadni nem fogja. Hát kérem a delutáni ülésekre vonatkozó akciót helyeselték, abban számosan közülök aktív részt is vettek s ime köztudomású tény, hogy már akkor fennen hirdették, még pedig nem az ellenzék egyes alárendelt tagja, de az ellenzék vezetői hogy ők már a delutáni ülések behozatalát alkotmányellenesnek tartják és a Háznak olyan határozatát, amely delutáni ülésen jön létre, respektálni nem fogják. Hát már most, hogy áll a kérdés azoknak szempontjából, akik velünk egyetértettek a delutáni ülésre nézve, akik állították, hogy ez a hárszabály szerint megengedhető, azok elismerik ott a kisebbségnek ezt a jogát, hogy a Ház bármilyen határozatával szemben kijelentse, hogy azt nem tartja alkotmányosnak, ez meggyőződésünk szerint alkotmányellenes és ennek nem engedelmessékedik? (Felkiáltások: Ez lázadás, ez megtorlást követel!)

A miniszterelnök ezután megköszönte a választópolgárok támogatását, melyből ő buzditást és erőt nyer, percekig tartó taps és éljenzés közepette befejezte beszédét.

Perczel Dezső ünneplése.

Budapest, december 1. (A „Torontál” ered. távirata.) A tegnapi nap figyelemreméltóbb mozzanata volt az a szeretettel

teljes ragaszkodás, mely a bonyhádi választók részéről nyilvánult meg Perczel Dezső képviselőházi elnök személye és politikája irányában. A kerület színe-java foglalt állást Perczel Dezső mellett, újabb bizonyosságául annak, hogy az ország, a kormány és a házelnök eljárásának hazafias rugóit megérti és méltányolja.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harctérről.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mandzsuriai harctérről ma nem érkezett semmi jelentés. Londonba érkezett csupán Mukdenből egy magántávirat, mely azt állítja, hogy Kuropatkin kijelentette volna, hogy még a tél folyamán elhatározó ütközetbe bocsátkozik a japánokkal.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Csifuból táviratozzák, Port-Arthur körül a harc még egyre tart. Angol jelentések szerint a japánok közvetlenül a vár alatt vannak már, orosz jelentés szerint azonban a japánok csak csekély eredményt értek el Japán jelentés nincs.

Beöthy Ákos meghalt.

Budapest, november 31. (A „Torontál” eredeti táv.) Beöthy Ákos az éjjel fél egy órakor meghalt. Este még semmi baja sem volt s nyugodtan lefeküdt. Éjfél tájban fölkel s orrvérzésről panaszkodott. Orvosért küldtek, aki el is állította az orrvérzést, később azonban ismét megeredt a vér s orrán, száján, fülén ömlött ki. Az orvos a nagy vérzést nem tudta elállítani s félóra alatti Beöthy Ákos elvérzett. A többi segítségül hívott orvosok már csak halálát konstatálhatták. Beöthy Ákos tragikus halála általános részvétet kelt.

Rakóczi hamvai és Fiume.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből táviratozzák: A fiumei magyar kör ma délelőtt küldött-szerűleg memorandumot nyújtott át Vio Ferenc dr. polgármesternek, hogy álljon annak az akciónak az élére, hogy Rakóczi hamvai a szabad tengeren, Fiumén át hozassanak Magyarországra s az első nagy ünnepség központja Fiume legyen. Vio polgármester megígérte, hogy teljes buzgalommal, szeretettel fog közrehatni, hogy Rakóczi hazahozatalának történeti eseményében dicsőséges és örökké emlékezetes szerephez juttassa Fiumét.

Szélütött államtitkár.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mohai Sándor igazságügyi államtitkárt ma délelőtt borbélyánál szélhűdés érte. Az államtitkár állapota súlyos s most is eszméletlenül fekszik.

A bécsi rablógylkos házaspár.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A rablógylkos Klein házaspár megérkezéséről a következőket jelentik Bécsből: A Klein-házaspár a délelőtti párisi gyorsvonattal érkezett oda. A vonaton mindegyik külön utazott második osztályú fülkéjében két-két detektív kíséretében. A pályaházban két fiakker várta a gyilkos párt. Előbb Kleinné ült a kocsira, majd Klein Henrik. Mindkettőjüket az országos törvényszék épületébe vitték. Klein Henriket a börtön felvételi irodájában ideges remegés fogta el. Kétségbeesetten kiáltott, majd zokogni kezdett és csak nagynehezen tudták megnyugtatni. Az épület előtt nagy tömeg verődött össze, mely kíváncsian nézegette a gyilkos házaspárt megérkezése alkalmával.

Határidő-üzlet.

Budapest, december 1. (A nagybecsereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az áruk szilárdak. Déli záratkor a következő árat jegyezték:

Buza (áprilisra) 1905.	10.26—
Tengeri májusra) 1905.	7.58—
Zab (áprilisra) 1905.	7.20—
Rozs (áprilisra) 1905.	7.96—

Basahid község előjárósága.

3883. sz. 1904.

868-3.2

Hirdetmény.

A basahidi nagyvendéglő-épület 1904. évi december hó 11-én d. e. 9 órakor a község házában tartandó nyílt árverésen 1905. évi január hó 1-től három évi időtartamra haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 834 korona, 10%-a bálnapfény az árverés előtt leteendő.

Egyéb feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Basahidon, 1904. november 28.

S z a v i c s,
jegyző.

Csene járás főszolgabírójától.

4308. szám. 1904.

866-3.2

Pályázati hirdetmény.

A nm. m kir. belügyminiszterium 89949/904. II-c sz. rendeletével Tamásfalva községben 400 korona évi fizetéssel rendszeresített végrehajtó-irnokai állás rendszeresítésére vonatkozó határozatokat, miért is fenti javadalmazással ellátott állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni öhajtókat, hogy kérvényeiket szabályszerűen felszerelve folyó év december hó 10-ig hivatalomnál annál is inkább nyujtsák be, mert elkésve érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Csene, 1904. évi november hó 24-én.

U z b a s i t s,
főszolgabíró.

SZŐLŐOLTVÁNYOK,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhető a

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnél Medgyesen, (N.-Küküllő-m.)

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági-egylet szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, N.-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt áron!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vizmi által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.
822-10.10

1782. szám 1904.

872-1.1

Árverési hirdetmény.

Kiszombor község által nagyvendéglővé átalakítandó ház haszonbérbeadására határidőül folyó évi december hó 10-ének délelőtt 9 órája Kiszombor község házához kitűzetik, miről az árverezni szándékozók értesítettek.

Kiszombor, 1904. november 29.

Előjáróság.

3000 darab

kifaragott oszlop eladó.

Jászol vagy kerékvető oszlopoknak alkalmas. 175 cm. hosszú és 15 cm. vastag, drbonként a surján-zsibovai állomáshoz szállítva egy koronáért :- :- :- kapható. :- :- :-

Értekezhetni lehet az uradalmi intézőségél, Pusztá Zsibova, posta Csávos, (871-8.1)

Felsenstein

Ferenc

Nagybecskerek.

(833-31)

200 téli női és leány ruhadarabot

u. m.: paletot, raglant, havelock-ot, jaquet stb. legujabb faconban legfinomabb minőségben remek kivitelben vettem e héten, melyeket a kedvező vétel folytán rendkívül olcsó, verseny nélküli áron adhatok el.

Kiváló tisztelettel **Felsenstein Ferenc Nagybecskerek.**

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinék bérmentesen küldünk egy csomag Cozaport.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szöbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtji, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte:
„Igen, én is használtam ezt a remek szert férjem tudta nélkül és hála Isten, teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, becsstelenség és szegénység közepette éltam! De minék is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképen irányítsa és otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becsstelenségből megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen artaimallan

COZA INSTITUTE (Dep 53.), 71. High Holborn, London, W. C., ANGLIA

(Levelk 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

(833-6.5)

Hizott
sértés
eladó
Konkoly Samunál.

(870-1.1)

Feltűnést keltő olcsó árak!

A bekövetkezendő téli idényre alább felsorolt áruczikkeket ajánlunk:

Női cugos cipő frt 2.50	Női füzös cipő frt 2.75	Női gombos cipő frt 3.—	Női füzös cipő frt 3.75 Box Calf
Férfi cugos cipő frt 2.50	Férfi füzös cipő frt 3.—	Férfi füzös cipő legjobb boxbőr frt 4.25	NŐI NEMEZ GOMBOS CIPŐ frt 2.— bőborítással
NŐI FÜZÖS CIPŐ erős bőrből me- leg bőléssel frt 3.—	NEMEZ FÉLCIPŐ sarkkal frt 1.—	FÉRFI NEMEZ félcipő sarkkal frt 1.20	FÉRFI CUGOS CIPŐ posztóból erős bőrborítás- sal kettős talppal frt 4.25
FÜZÖS CIPŐ leányok részére frt 1.80	GOMBOS CIPŐ leányok részére frt 2.—	FÜZÖS és GOMBOS CIPŐ gyer- mekek részére 90 kr. és feljebb	SZINES MICADO férfiak, nők és gyermekek ré- szére 60 krtól frt 1.—

„TURUL” cipőgyár részvénytársaság

ezelőtt Műdlingi cipőárak.

Főraktár NAGYBECSKEREK.

